OHLÉDNUTÍ NA ZÁVĚR *Ivo Kraml*

Když jsem v roce 1996 inicioval spolu s několika přáteli založení Sdružení pro obdobu Dobrše, předsevzal jsem si, že úkolem mým a tedy i Sdružení bude nabídnout pomocnou ruku všem těm, kteří mají na zřeteli obnovu a budoucnost Dobrše, těm, kterým záleží na zachování odkazu předků a ochraně památek. Tento cíl se stal základním obsahem činnosti Sdružení po dalších dnes již více jak 12 let. Nabízená pomoc nebyla zdaleka vždy přijímána, od obce většinou vůbec nebo jindy jen s velkými obavami. Tak tomu ovšem nikdy nebylo v případě správce Římskokatolické farnosti Dobrš P. Martina F. Vícha. Ten i přes různá úskalí, v místě samotném nevděčné hlášení se k myšlenkám a poslání sdružení, pomocnou ruku vždy přijal, ale nejen to - dle svých možností a schopností přispěl ke zdárnému ukončení díla mnohdy i nemalým nasazením či finančním podílem. Velká část činnosti SOD se tedy soustředila k pomoci na opravu památek církevních. Jednalo se především o činnost organizační, administrativní, ale v určitých případech se snažilo přispět, seč malým, ale i tak potřebným, dílem finančním.

Právě uplynulá doba deseti let od prvního takového počinu napomoci záchraně památek, které byly mnohdy v žalostném stavu, je pro mne dobrým důvodem k ohlédnutí se a k rekapitulaci. Je to ohlédnutí na závěr. Proč je tomu tak? Důvod je prostý a jediný, i když k němu vede více okolností. Drtivá většina památek je zachráněna, ovšem zdaleka ne všechny. A tak rád a s čistým svědomím přenechávám možnost aktivně se podílet na záchraně těch několika zbylých, vyžadujících více či méně neodkladně záchranný zásah, někomu dalšímu. Věřím, že se takový dobrý pokračovatel najde a že např. záchrany soch andělů z kostelíka sv. Jana a Pavla, oprava další chátrající střechy hospodářské budovy fary, zhoršující se stav nástěnných maleb v kostele Zvěstování P. Marie, kostelních lavic, ale třeba i kapličky u pramene pod Dobrší se stanou skutečností.

Obnova či záchrana památek by nebyla možná bez pomoci státu - Ministerstva kultury, Jihočeského kraje, ale také bez pomoci jednotlivých dárců z farnosti, někdy i ze zahraniční. Každá, i sebemenší pomoc byla vítána a stala se potřebnou. Musím říci, že v několika případech, především pak v případě opravy dobršské fary by nebylo možno dosáhnout zdárného výsledku bez velké finanční podpory P. M. F. Vícha. Ten nezištně věnoval své soukromé finanční prostředky, které obdržel jako kompenzaci za pobyt v komunistických kriminálech, právě na tuto opravu.

Předkládaný chronologický seznam dokumentuje v základním přehledu desetiletou spolupráci s panem farářem Víchem. Po tuto dobu se Sdružení pro obnovu Dobrše snažilo nezištně podílet převážně prostřednictvím mé zodpovědnosti a bez nároku na jakoukoli finanční odměnu na úspěšném završení opakujících se administrativních procedur s jediným cílem, s cílem zachránit odkaz předků. Nakolik se to podařilo, musí ale posoudit jiní.

Členové SOD (P. Kovář, I.Kraml, R.Lunga a T. Vejdovský v rozhovoru s P. Martinem F. Víchem - 2002)

---

*V dopise svým sousedům, dobršanům, napsaném před jednácti lety v reakci na tehdy hlučné natáčení rozhlasového pořadu o životě na vesnici a možnostech jejího přerodu, P. Martin František Vích napsal**: "Vím, že zde nikdy nechyběla dobrá vůle, aby naše starobylá Dobrš byla pěkná, přitažlivá a zachráněná příštím generacím. Nemohu říci, že by zde vymizela zcela tato láska, péče a zájem a že byla nahrazena jen zlobou, nenávistí nebo mstou. ... Jsem ale vděčný za každou ochotnou radu a pomoc a bylo by nerozumné, abych ji odmítal! To by se jistě nelíbilo nikomu z vás, zvláště když je to pomoc zcela nezištná a užitečná. Doufám, že jsou tato má slova srozumitelná a doufám, že se budeme moci dívat jeden druhému do očí bez nepřátelství a zloby, s pochopením a s láskou a rádi si budeme dále pomáhat! ...Přeji nám všem dobré sousedské vztahy, životní optimismus, pochopení potřeb jeden druhého a odhodlání být dobrými lidmi...."***

1998 – 1999 / Socha Zmrtvýchvstání Krista / V kapli Božího hrobu byla v předvelikonoční době nově instalována socha Zmrtvýchvstání Krista. Sochu věnoval zdarma farnosti sochař Tomáš Vejdovský z Prahy, absolvent pražské AVU – ateliéru prof.K.Nepraše. Součástí instalace se stala i oprava celého prostoru kaple. Jednalo se o snížení podlahy, položení cihelné dlažby, vytvoření nového podstavce pod sochu, opravu omítek, následně nové výmalby a sedáky lavice, ale také o výrobu a instalaci doplňků (pokladna a svícen) a o rehabilitaci původního románského portálu mezi kaplí a kostelní lodí. Dřevěné sedáky lavice nezištně zdarma dodal pan Josef Smola z Dřešína.

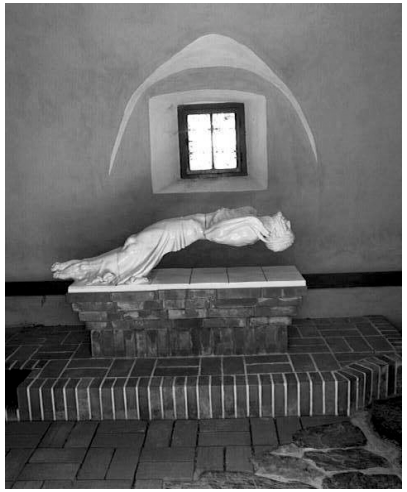

Instalace sochy byla financována ze soukromých prostředků autora. Opravu prostoru provedli bez nároku na odměnu ----------

1999 – 2000 / Madona / Po téměř dvou letech restaurování se opět v předvečer pouti sv.Jana a Pavla v Dobrši vrátila krátce na své místo na oltáři v kostele Zvěstování P.Marii vzácná šumavská gotická Madona. Náročný restaurátorský zákrok provedl Jáchym Krejča na Akademii výtvarných umění v Praze v atelieru restaurování malířských děl a polychromovaných plastik pod odborným vedením ak.soch.a restaurátora doc. P.Kuthana a prof.K. Strettiho. Vzhledem k velké historické a umělecké hodnotě není zatím možno tuto pozdně gotickou polychromovanou plastiku trvale umístit na hlavním oltáři kostela, její trvalá prezentace bude možná teprve po zajištění optimálních klimatických a bezpečnostních podmínek.

Tento projekt se uskutečnil za finanční podpory Ministerstva kultury ČR v rámci Programu záchrany movitých kulturních památek (příspěvek 55 tis. Kč), podíl farnosti činil 14 tis.Kč. Záchranu bylo možno uskutečnit za spíše symbolickou cenu díky pochopení rektora AVU prof. M. Knížáka a díky pochopení doc. J.T. Kotalíka z téže instituce. --------

2000 – 2001 / Epitaf / Ministerstvo kultury vyhovělo žádosti o zařazení vzácného renesančního epitafu (deskového obrazu z r.1599) Kateřiny Tomkové z Kynšperka do Programu záchrany movitých kulturních památek pro rok 2000 a 2001. Restaurování bylo rozděleno do dvou etap. Záchrany této památky se ujala ak.mal.Vendulka Látalová z Litomyšle. Po svém návratu byl do r. 2007 epitaf trvale prezentován v úředních prostorách dobršského farního úřadu.

V uvedených letech byla na jeho záchranu a restaurování uvolněna Ministerstvem kultury maximální možná částka 75 tis.Kč, podílem 25 tis.Kč přispěla farnost. ----------

2002/ Budova fary / Po opravě kostela s.Jana a Pavla došlo v tomto roce i na opravu další významné budovy, zapsané v seznamu kulturních památek. Jedná se o klasicistní budovu fary, postavené z části na základech starší vyhořelé budovy v 19. století z iniciativy a za finanční podpory rodu Schwarzenbergů. Budova farního úřadu tak nabyla opět na důstojnosti a stala se další výraznou dominantou dobršského panoramatu.

Oprava v celkové částce 285 tis Kč, jejíž generálním dodavatelem se stala firma NOHESTA s.r.o., byla financována jednak z prostředků dárců, částečně pak z finančních sbírek farnosti a nemalým dílem též z části obnosu duchovního správce farnosti F.M. Vícha, který obdržel jako odškodnění za věznění v době komunistické perzekuce. Snížení finanční náročnosti bylo možné též díky ochotě několika převážně mimodobršských farníků, kteří bezplatně přiložili ruku k dílu při zajištění pomocných prací (stavba lešení, otloukání omítky, atd.).----------

2002 / Nástěnná malba /Restaurátorského zásahu se dočkal i nástěnný obraz nad vchodem do hlavní lodi kostela zvěstování P. Marii. Tzv. alianční erb z r.1669 znázorňuje štítonoše - anděle, držící erby dvou slavných šlechtických rodů - Kaplířů ze Sulevic a Chřepických z Modlíškovic. Malba byla provedena zřejmě při příležitosti sňatku reprezentantů obou rodů v hlavním dobršském kostele. Restaurátorský zásah provedli MgA. J. Ronovský a MgA. Martin Krčmář.

Impulsem pro samotnou realizaci akce byl dar švýcarské nadace Saving our Haritage (15 tis.Kč), zbytek do částky 29. tis. Kč uhradil Farní úřad v Dobrši. ----------

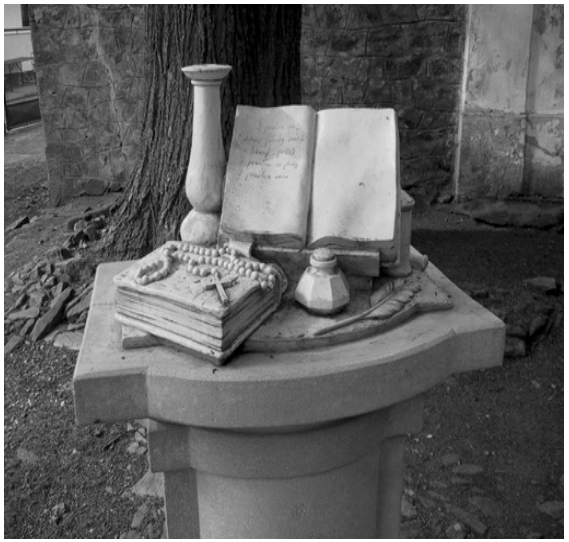

2002 / Pomník baroknímu kazateli O.J.de Waldtovi / Římskokatolická farnost Dobrš byla hlavním pořadatelem slavnostního odhalení pomníku O.J.de Waldtovi, baroknímu kazateli, faráři a velkému dobrodinci dobršské farnosti, které se uskutečnilo 30.června 2002. Proslov v tento památný okamžik přednesl profesor University Karlovy Alexandr Stich**.** Bohoslužbu při příležitosti pouti k sv.Janu a Pavlu v Dobrši obětoval spolu se stovkami poutníků Otec biskup Jiří Paďour. Autorem pomníku je sochař Tomáš Vejdovský.

Na realizaci pomníku věnovalo Město Písek částku 10. tis.Kč, samotná farnost pak přispěla částkou 36 tis. Kč. Samotné osazení pak provedli Tomáš Vejdovský, Radek Lunga a Ivo Kraml ze Sdružení pro obnovu Dobrše. ----------

2003 / Závěs zvonu Maria / Pro účely zvonice byl ulit obrovský zvon, r.1561 v dílně pražského zvonaře Brickího z Cimperka. Ten stál původně samostatně v dřevěné zvonici na úpatí kopce a teprve v 19. století byl přesunut do dostavěného zvonového patra. Mimo něj jsou v románské věži ještě umístěny nad sebou dva menší zvony z 16. a 17.století. Závěs zvonu Maria byl za staletí ve špatném technickém stavu, když prověšení srdce zvonu díky ztvrdnutí kůže a nemožnost rektifikace polohy úderu srdce do zvonu samotného hrozily jeho akutním poškozením. Proto byla ve speciální sedlářské dílně v Mladé Boleslavi objednána přesná řemeslná kopie zavěšení původního. Výměnu závěsu provedli členové SOD Ivo Kraml a Radek Lunga (kampanolog biskupství).

Finanční úhrada ve výši 3,5 tis.Kč za výrobu závěsu byla provedena z prostředků Sdružení pro obnovu Dobrše. ----------

2005 – 2006 / Restaurování oltáře v kostele sv. Jana a Pavla / Římsko katolická farnost v Dobrši se rozhodla zachránit značně poškozený oltář i svědomím toho, že bude muset sama vynaložit na jeho restaurování značné finanční prostředky. Kulturně a historicky hodnotný vrcholně barokní oltář (z 1. třetiny 18.stol.), jehož objednavatelem byl patrně P. František Ondřej Jakub de Waldt, je v retablu zdobený bohatou řezbou akantových rozvilin. Oltář obsahuje dva oválné obrazy mladšího data (konec 18.stol.), větší s tematikou sv. Jana a Pavla, menší v nástavci sv. Donáta. Restaurování obrazů provedla ak.mal. V.Látalová, vlastní dřevěný oltář vč. podstavce restaurovali MgA. J. Ronovský (sokl a svatostánek), Sylvie Kroupová (pozlacovačské práce oltář) a Petr Křepela (řezbářské práce). V případě oltáře se jedná m.j o sejmutí stávajících vrstev žluté barvy a v závěrečné fázi pak o nové komplexní

plátkové zlacení rozvilin a rámů obrazů. Znovu vysvěcení oltáře proběhlo před bohoslužbou během tradiční pouti u příležitosti svátku sv. Jana a Pavla počátkem července. Dobršská farnost tak zachovala pro budoucí generace další z cenných památek.

V rámci Grantového programu Jihočeského kraje pro rok 2005 a 2006 v oblasti kultury, památkové péče a cestovního ruchu udělila Rada jihočeského kraje finanční příspěvek ve výši 70 tis.Kč a 60 tis.Kč na restaurování oltáře v kostele sv. Jana a Pavla, při čemž celkové náklady činily 205 tis.Kč. Podíl farnosti činil 75 tis. Kč a jsou v něm zahrnuty i prostředky, které věnovali soukromí dárci pro tento účel. Listina dárců je trvale vyvěšena v přízemí kostelíka. ----------

2007 / Oprava střechy fary / Vzhledem ke škodám, které na počátku roku způsobil orkán na církevním majetku, bylo nutné přistoupit k neodkladným opravám nároží a poškozené krytiny hlavní farní budovy. Práce provedl V. Kroupa z Volenic.

Finanční částka za opravu ve výši 8.tis.Kč byla uhrazena z prostředků, získaných v souvislosti s likvidací pojistné události. ----------

2007 / Střecha hospodářské budovy / Komplexní oprava střešní krytiny na jedné (dvorní) z hospodářských budov fary představovala výměnu části latí a pokládku nové pálené krytiny typu (bobrovka) s hřebenáči do malty. Byl tak učiněn další důležitý krok, vedoucí k záchraně budov i k budoucímu využití areálu.

Z Havarijního programu Ministerstva kultury farnost obdržela finanční příspěvek ve výši 80 tis. Kč. Oprava si vyžádala částku 152 tis. Kč. Vlastní podíl farnosti činí 72 tis. Kč (z toho část byla uhrazena z prostředků, získaných v souvislosti s likvidací pojistné události). Minimalizace nákladů byla možná díky pochopení realizační firmy,ale především dobrovolným brigádníkům a týmu pokrývače V. Kroupy z Volenic. Střešní latě bezplatně poskytly manželé Mikešovi z Cestic. ----------

2007 / Skříně na paramenta z budovy fary / Hranolová dvoukřídlá skříň na liturgické textilie (130x202x88 cm) je vyrobena z mořeného dřeva, zdobená na horní římse a osově souměrně točenovou řezbou s akantovými lístky ve dvou obdélných polích na dveřích. Původní štítek se závěsy. Dle typu řezby možno datovat do prvního desetiletí 18 století. Jedná se o kvalitní uměleckořemeslné dílo, významně působící v interiéru fary.Její stav před zákrokem charakterizovaly masivní napadení plísněni a v poměrně velkém rozsahu dřevokazným hmyzem, mechanické defekty a rozklížené spoje, konstrukce byla částečně narušena. Restaurování se ujal pan Petr Křepela. Jednalo se o komplexní záchranný restaurátorský zásah (tj. demontáž na jednotlivé části, petrifikace míst poškozených červotočem, odmytí a vyčištění, doplnění chybějících částí a dořezby, sjednocení povrchů domořením, konečná povrch. Úprava šelakem a voskem, konzervace kování a zámku, osazení skříně zámkem a kováním).

V rámci Grantového programu Jihočeského kraje pro rok 2007 v oblasti kultury, památkové péče a cestovního ruchu udělila Rada jihočeského kraje finanční příspěvek ve výši 40 tis. Kč na restaurování barokní skříně, při čemž celkové náklady za r. 2007 činily 65 tis. Kč. Podíl farnosti tedy představuje částku 25 tis.Kč.----------